

PALAU
ANTIGUITATS



Carrer Gràcia, 1
08012 Barcelona

Tel. 932 376 158
Mòbil 637 454 075

info@palauantiguitats.com
www.palauantiguitats.com



Acadèmies Ultraacadèmies

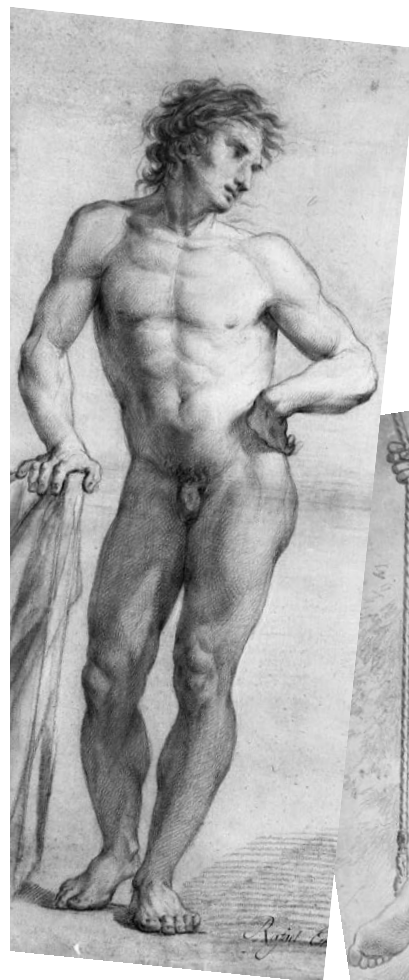
Gabinet d'Arts Gràfiques
de Palau Antiguitats

Del 23 de desembre de 2020
al 25 de juny de 2021

Acadèmies Ultraacadèmies

PALAU PALAU
ANTIGUITATS ANTIGUITATS
ANTIGUITATS ANTIGUITATS

Acadèmies Ultraacadèmies



Del 23 de desembre
de 2020
al 25 de juny de 2021



Una de les bases de les arts plàstiques és, sense cap mena de dubte, el dibuix d'acadèmies. La dificultat d'aconseguir la màxima exactitud en el retrat del cos humà ha portat els artistes a practicar-ne de manera constant la representació des de diversos angles i posicions. Aquesta disciplina artística és present des de l'aprenentatge inicial fins a l'exercici del virtuosisme personal dels artistes més consolidats.

Plantejar una exposició a l'entorn de les acadèmies és un repte complex i subtil perquè moltes vegades són considerades només com un mer exercici sense copsar l'extraordinària bellesa que poden arribar a tenir. La selecció que se n'ha fet, mostra la gran diversitat amb què aquest gènere ha estat abordat pels diversos artistes que durant segles han practicat l'art de les acadèmies. L'exposició mostra una sorprenent varietat de tècniques i materials, que van des de dibuixos fets amb procediments diversos i variats tipus de paper, a llibres de models d'acadèmies i gravats que empen diverses tècniques, inclosa la fotografia. La riquesa de l'exposició rau precisament en la varietat d'una temàtica que a priori podria semblar esgotada, però que se'ns revela totalment innovadora.

A més a més, cronològicament podem gaudir de dibuixos d'artistes que van desenvolupar la seva tasca entre els segles XVII i XX, d'entre els quals destaquem Anton Raphael Mengs, Vicente Marchioni, Rafael Esteve, Eduardo Rosales, Simó Gómez, Ricard Canals, Josep Llimona, Enric Clarasó, Joaquim Sunyer, Francesc Domingo, Josep de Togores, Josep Obiols, Joan Commeleran,...

I com no podia ser d'una altra manera, el món del gravat –tècnica insígnia del *Gabinet d'Arts Gràfiques de Palau Antiguitats*– també hi és representat per Albrecht Dürer, William Hogarth, Ismael Smith, Yago César... i per llibres extraordinàriament rars d'acadèmies d'autors com ara Jean Cousin, Sébastien Leclerc i Eusebi Planas.



El discurs expositiu també es proposa reflexionar sobre què són les acadèmies i els seus límits. El cos humà i les veladures per mitjà d'algunes robes que tapen parcialment els cossos són els protagonistes de les acadèmies i aquestes han topat, segons quina part s'hi representa, amb la moral imperant durant molts segles. La frontera entre l'acadèmia pura, amb uns codis de pudor molt establerts com ara l'absència de pèl corporal, i la representació més eròtica del cos és un dels temes principals d'aquesta proposta.

El crític d'art Raimon Casellas quan va descriure l'estudi d'Eusebi Planas, l'artista nostrat més ambivalent entre l'art permès i el prohibit, i els dibuixos que tenia a la venda, és qui va diferenciar entre *acadèmies* i *ultraacadèmies*. La subtileza del prefix ens porta a la frontera entre el que hom pot considerar acceptable per a la moral convencional i l'eroticisme, o fins i tot la pornografia. Aquests límits tan subtils evolucionen segons l'època, però sobretot depenen de l'ull de l'observador. Les ultraacadèmies són presents a l'exposició per mitjà d'obres de Ramon Martí Alsina, Eusebi Planas, Ismael Smith... amb dibuixos i gravats i amb les fotografies en albúmina d'Antoni Esplugas i Josep Maria Cañellas.

Tot plegat, un plaer visual.

Albert Domènech i Alberdi
Historiador de l'Art



ANTON RAPHAEL MENGES
(Aussig, Bohèmia, 1728 - Roma, 1779)
Estudi de nu masculí
 1774
 Llapis, carbonet i tocs de clarió
 Paper verjurat preparat gris
 Datat en angle inferior esquerre:
 9 [il·legible] 1774
 520 x 393 mm.



RAFAEL ESTEVE VILELLA
(València, 1772 - Madrid, 1847)
Estudi de un masculí
 Sanguina i tocs de clarió
 Paper verjurat
 Signat a tinta en angle inferior dret:
Rafael Esteve
 Paper: 555 x 342 mm.
 Antiga col·lecció Miguel Martí Esteve.



VICENTE MARCHIONNI (segle XIX)
Estudi del cap de la Verge de la
“Sagrada Família” de Ramon Bayeu
 Carbonet i clarió. Paper gris blavós
 Signat en vers a tinta: *Pide pase Aparicio*
 [José Aparicio, 1773-1838].
 En revers inscripció a tinta: *Obtuvo pase*
de Junta Ordinaria de 30 de Marzo de 1828.
 Signat a llapis: *Vicente Marchionni.*
 440 x 300 mm.
 Antiga col·lecció Casa Torres.



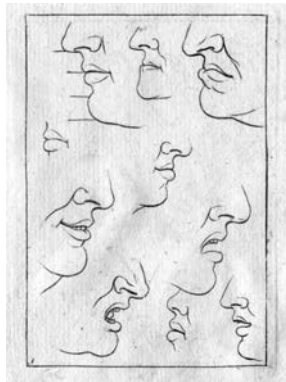
FABIÁN BISBAL (actiu mitjan segle XIX)
Estudi de mà dreta per a una Caritat
 Cap a 1842
 Llapis. Paper vitel·la filigrana tallada
J HONIG & ZOON
 Signat en vers a tinta: *Juan de Ribera* [Juan Antonio de Ribera y Fernández, 1779-1860].
 En revers a tinta: *Fabian Bisbal*
 i text tallat on s'intueix que es tracta
 d'una obra de “pase” amb autoria i data.
 216 x 320 mm.
 Antiga col·lecció Casa Torres.



EDUARDO ROSALES (Madrid, 1836-1873)
Estudi per a dues cames de nen
 Sanguina. Paper vitel·la
 Inscripció a tinta a baix a esquerra:
Direct. Yno. Borghini
 Signat a sanguina en el revers:
Eduardo Rosales.
 270 x 375 mm.
 Antiga col·lecció Casa Torres.



SIMÓ GÓMEZ
(Barcelona, 1845-1880)
Estudi d'escultura clàssica de faune
 1865
 Signat i datat a tinta
 a angle inferior dret: SG / 1865
 Carbonet i aiguada.
 Paper verjurat crema preparat
 amb filigrana d'anagrama
 600 x 360 mm.



SÉBASTIEN LECLERC
(Metz, 1637 - París, 1714)
Principes de dessein
 Gérard Audran (editor)
 París, ca. 1700
 Edició completa formada
 per 51 estampes en 26 pàgines
 Buri en tinta sèpia.
 Paper verjurat
 210 x 335 mm.



JEAN COUSIN (Sens, ca. 1522 - París, 1594)
L'Art de dessiner par Jean Cousin,
revu, corrigé et augmenté...
 Jacques François Chereau (editor)
 París, 1778. Edició ampliada
 (original del 1595)
 Edició completa formada per 72 pàgines
 Xilografia. Paper verjurat
 198 x 265 mm.



WILLIAM HOGARTH (Londres, 1697-1764)
Anàlisi de la Bellesa (detall)
 Dues estampes (sèrie completa)
 Londres, 1753
 Edició de Baldwin, Cradock & Joy, 1822
 Aiguafort i buri. Paper vitel·la
 Papers: 440 x 540 mm i 460 x 560 mm.
 Petjades: 390 x 500 mm i 425 x 530 mm.
 Ref.: Paulson, 195a i 196a.



RAMON MARTÍ ALSINA
(Barcelona, 1826-1894)
Sexe femení
 Sense datar. Ca. 1870
 Carbonet i clarió. Paper tintat blau
 encolat a un altre paper
 Anotació a llapis: *Para un especial*
encargo. Debido à...
 Segell testamentari signat
 pel fill de l'artista. 322 x 488 mm.



EUSEBI PLANAS (Barcelona, 1833-1897)
J. ALEU I FRUGARULL (editor)
Academias de mujer
 Barcelona, 1883-1884
 Sèrie completa formada
 per 40 litografies enquadernades
 en volum en plena pell d'època
 Inicials de l'antic propietari: “R. T.”
 Litografia.
 Paper vitel·la
 325 x 235 mm.



RAMON MARTÍ ALSINA
(Barcelona, 1826-1894)
Pubis femení
 Sense datar. Ca. 1870
 Carbonet.
 Paper vitel·la acigronat
 342 x 382 mm.



ANTONI ESPLUGAS
(Barcelona, 1852-1929)
Dona nua estirada en una chaise longue
 Barcelona, ca. 1890
 Fotografia a l'albúmina
 130 x 217 mm.



ISMAEL SMITH
(Barcelona, 1886 - White Plains,
Nova York, 1972)
Contrato
 Nova York, 1919
 Primer estat de tres. Signat a llapis
 Aiguafort. Paper Japó
 Estampa de la sèrie: *Scenes*
of the Spanish Life
 Paper: 231 x 205 mm.
 Petjada: 197 x 175 mm.
 Antiga col·lecció Enrique García-Herraz.



ISMAEL SMITH
(Barcelona, 1886 - White Plains,
Nova York, 1972)
Nu amb fons cubista
 Nova York, 1934
 Llapis conté. Paper vitel·la filigrana *Rives*
 Segell en sec “Ismael Smith”
 Datat a llapis en el revers:
 23 november 1934
 290 x 203 mm.
 Antiga col·lecció Enrique García-Herraz.



JOSEP DE TOGORES
(Cerdanyola del Vallés, 1893
- Barcelona, 1970)
Nu femení
 Sense datar
 Signat a llapis
 Llapis. Paper vitel·la
 355 x 245 mm.